

Лазарєв М. І., Лазарєва Т. А.

ФОРМУВАННЯ КРЕАТИВНОГО МИСЛЕННЯ У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Українська інженерно-педагогічна академія

У сучасному світі, який швидко розвивається, здатність мислити творчо стала необхідною умовою успіху фахівців будь-якої галузі. Вищі навчальні заклади відіграють ключову роль у формуванні креативного мислення здобувачів освіти, які можуть створювати інновації та вирішувати проблеми в різних сферах. Креативне мислення все більше визнається найважливішою компетентністю на сучасному робочому місці, де люди повинні адаптуватися до швидких змін і мислити нестандартно для вирішення складних проблем.

Заклади вищої освіти сприяють розвитку творчості студентів шляхом дослідження нових ідей, висування гіпотез, вивчення різних точок зору, участі в спробах розв'язання проблем і розвитку їхньої прояви. Вплив креативного мислення значно розширюється за межі індивідуального рівня, проникаючи в такі галузі, як бізнес, технології та мистецтво, де новаторські концепції сприяють прогресу та досягненням.

Креативне мислення – це здатність людини генерувати нові, оригінальні та нестандартні ідеї, а також знаходити незвичайні та ефективні рішення проблем. Креативне мислення характеризується здатністю до виявлення та постановки проблем; генерування нових, нестандартних та нетривіальних ідей; гнучкістю мислення як здатності змінювати точку зору, здатністю до сприйняття нетипової інформації; творчої фантазії; алгоритмізації розумових процесів, прояву високого рівня абстрагування; здатності розглядати проблему з різних боків, відходити від шаблонів мислення; прояву допитливості та інтересу до відкриття всього нового й невідомого, бажання досліджувати різні теми, аналізувати та синтезувати нове.

Одним із ефективних інструментів формування креативного мислення у здобувачів є використання професійно орієнтованих проблемних ситуацій. Професійно орієнтовані проблемні ситуації – це реальні або змодельовані ситуації, які пов'язані з майбутньою професійною діяльністю здобувачів освіти, що мають декілька варіантів вирішення. Для їх формування здійснюється аналіз професійної діяльності фахівця, визначаються цілі; обирається актуальна тема, що пов'язана із

майбутньою професійною діяльністю; формулюється проблемна ситуація, яка має бути чіткою, лаконічною та зрозумілою для студентів; визначаються обмеження, з якими можуть зіткнутися студенти при вирішенні проблеми (обмеження часу, ресурсів, інформації тощо); визначається формат проблемної ситуації (кейс, рольова гра, ділова гра, проект тощо); розробляється система оцінювання результатів вирішення проблемної ситуації. На завершальному етапі обов'язковим кроком є надання зворотного зв'язку.

Використання професійно орієнтованих проблемних ситуацій може бути ефективним способом для розвитку креативного мислення здобувачів освіти завдяки тому, що сприяють застосовувати теоретичні знання та навички на практиці; допомагають здобувачам освіти краще зрозуміти свою майбутню професію та розробити навички, необхідні для професійного успіху; стимулюють креативне мислення, оскільки вони змушують студентів шукати нові та оригінальні рішення проблем. Це може допомогти їм розвинути навички, такі як гнучкість, оригінальність та наполегливість. Професійно орієнтовані проблемні ситуації допомагають студентам розвинути впевненість у собі та своїх здібностях. Це може бути корисно для них як у навчанні, так і в їх майбутній кар'єрі.

Література:

1. Бабак А. І., Ворожбіт- Горбатюк В. В. Педагогічний університет як простір розвитку креативного мислення здобувача вищої освіти. «Грааль науки», 2021, 11, 489–491. <https://doi.org/10.36074/grail-ofscience.24.12.2021.088>

2. Терещук А. Креативність як невід'ємний компонент інтелектуального розвитку особистості [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.newacropolis.org.ua/ua/study/conference/thesis=4254>.

3. Дубасенюк О.А. Теоретичні і прикладні аспекти розвитку креативної освіти у вищій школі. Житомир, 2012. 284 с.